Torsdagen, 8 juli 2021

P9_TA(2021)0359

Situationen i Nicaragua

Europaparlamentets resolution av den 8 juli 2021 om situationen i Nicaragua (2021/2777(RSP))

(2022/C 99/22)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

— med beaktande av sina tidigare resolutioner om Nicaragua, särskilt resolutionerna av den 19 december 2019 om situationen för de mänskliga rättigheterna och demokratin i Nicaragua ([1]), och av den 8 oktober 2020 om lagen om ”utländska agenter” i Nicaragua ([2]),

— med beaktande av avtalet om upprättande av en associering mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Centralamerika, å andra sidan ([3]),

— med beaktande av rådets förordning (EU) 2020/1998 ([4]) och rådets beslut (Gusp) 2020/1999 av den 7 december 2020 om restriktiva åtgärder mot allvarliga kränkningar av och brott mot de mänskliga rättigheterna ([5]), rådets beslut (Gusp) 2020/607 av den 4 maj 2020 om ändring av beslut (Gusp) 2019/1720 om restriktiva åtgärder med anledning av situationen i Nicaragua ([6]) och rådets genomförandeförordning (EU) 2020/606 av den 4 maj 2020 om genomförande av förordning (EU) 2019/1716 om restriktiva åtgärder med anledning av situationen i Nicaragua ([7]) samt beslutet att förlänga dessa sanktioner till och med den 15 oktober 2021,

— med beaktande av uttalandet av den 10 juni 2021 från den höga representanten på Europeiska unionens vägnar om den försämrade politiska situationen i Nicaragua, uttalandet av den 6 maj 2021 från hans talesperson om den nya vallagen och de gemensamma uttalandena av den 22 juni 2021 från 59 länder om Nicaragua under den 47:e sessionen i FN:s råd för mänskliga rättigheter,

— med beaktande av uttalandet av den 15 juni 2021 om det pågående frihetsberövandet av oppositionsledare i Nicaragua från ordföranden för utskottet för utrikesfrågor och ordföranden för delegationen för förbindelserna med länderna i Centralamerika,

— med beaktande av uttalandet av den 28 maj 2021 från talespersonen för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter om Nicaragua och den muntliga uppdateringen från FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter vid det 47:e sammanträdet i FN:s råd för mänskliga rättigheter den 22 juni 2021 om människorättssituationen i Nicaragua,

— med beaktande av uttalandet av den 6 maj 2021 från Amerikanska samarbetsorganisationens (OAS) generalsekretariat om valet av domare i det högsta valrådet och valreformer i Nicaragua samt OAS resolution av den 15 juni 2021 om situationen i Nicaragua,

— med beaktande av uttalandena från den interamerikanska kommissionen för de mänskliga rättigheterna, nyhetsbreven från den särskilda övervakningsmekanismen för Nicaragua (MESENI) och kommentarerna från kommissionsledamot Antonia Urrejola, ordförande för den interamerikanska kommissionen för de mänskliga rättigheterna, vid det särskilda sammanträdet i OAS ständiga råd den 23 juni 2021, om situationen i Nicaragua,

— med beaktande av kapitlet om Nicaragua i EU:s årsrapport om mänskliga rättigheter och demokrati i världen 2020, som antogs av rådet den 21 juni 2021,

— med beaktande av den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter från 1966,

— med beaktande av den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna från 1948,

— med beaktande av Nicaraguas författning,

([1]) EUT C 255, 29.6.2021, s. 65.
([2]) Antagna texter, P9_TA(2020)0259.
([3]) EUT L 346, 15.12.2012, s. 3.
([4]) EUT L 410 I, 7.12.2020, s. 1.
([5]) EUT L 410 I, 7.12.2020, s. 13.
([6]) EUT L 139 I, 4.5.2020, s. 4.
([7]) EUT L 139 I, 4.5.2020, s. 1.

— med beaktande av artikel 132.2 och 132.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:

A. Situationen för mänskliga rättigheter och demokrati i Nicaragua har blivit ännu mycket sämre sedan den brutala kväsningen av folkliga protester i april 2018. Åtminstone 130 personer har frihetsberövats av politiska skäl sedan dess, och regeringens motståndare och deras familjer lever under ett ständigt hot om trakasserier, såväl fysiskt som på internet, från polisen och regeringsanhängare. Godtyckligt frihetsberövande har i allt större utsträckning använts som ett verktyg för att bestraffa aktivister och dissidenter sedan protesterna 2018. Aktivister löper särskild risk att utsättas för våld, däribland sexuellt och könsrelaterat våld. Frihetsberövade personer misshandlas i fängelser, nekas medicinsk vård och tillgång till sina advokater, samt attackeras och utsätts för sexuella övergrepp, samtidigt som personer som protesterar mot regeringen placeras i celler med maximal säkerhet där de utsätts för ökad övervakning, visitationer och isolering. Det är särskilt oroande att kvinnor och äldre vuxna frihetsberövas.

B. På grund av den rådande situationen har mer än 108 000 nicaraguaner tvingats fly och söka asyl i grannländer sedan 2018, och tre fjärdedelar av dem har sökt skydd i Costa Rica.

C. Den 4 maj 2021 godkände den nicaraguanska nationalförsamlingen en reform av vallag nr 331 som införlivar nyligen antagna repressiva lagar. Denna reform omfattar också regler som begränsar valkonkurrensen och utövandet av politiska rättigheter och som ytterligare begränsar deltagandet av den demokratiska politiska oppositionen och utövandet av medborgerliga friheter, vilket strider mot internationella standarder, framför allt rätten att delta i skötseln av allmänna angelägenheter, föreningsfriheten, yttrandefriheten, rätten till sociala protester och rätten att försvara rättigheter, bland andra. Dessa reformer tar inte hänsyn till oppositionens, civilsamhällets och det internationella samfundets krav.

D. Det nya högsta valrådet är ett organ som övervakar och administrerar valprocessen i Nicaragua. Detta är en process som bör skötas av ett opartiskt, oberoende och transparent organ som upprätthåller demokratiska principer och befolkningens effektiva och pluralistiska utövande av civila och politiska rättigheter. Ledamöterna i den högsta valmyndigheten utsågs av den nicaraguanska nationalförsamlingen, som strikt kontrolleras av Ortega. Detta gör rådet till ett partiskt och icke-transparent organ som ytterligare urholkar den politiska processen. Dessa utnämningar, såväl som den nyligen genomförda valreformen, är inte resultatet av en dialog mellan regeringen och oppositionsgrupperna, som EU och det internationella samfundet upprepade gånger har efterlyst, utan påtvingades av den styrande majoriteten.

E. De nicaraguanska myndigheterna har under de senaste veckorna upplöst två politiska partier utan ett korrekt rättsförfarande, med metoder som strider mot internationella normer. Upplösandet av politiska partier – Partido de Restauración Democrática och Partido Conservador – och inledandet av brottsutredningar som kan leda till att demokratiska oppositionskandidater diskvalificeras utan korrekt rättsförfarande, undergräver inte bara blivande kandidaters rätt att ställa upp i val, utan också väljarnas rätt att välja de kandidater som de vill rösta på. Dessa åtgärder, i kombination med det politiska utnyttjandet av rättsväsendet, strider mot grundläggande demokratiska principer och utgör en allvarlig kränkning av det nicaraguanska folkets rättigheter enligt Nicaraguas författning och internationell rätt.

F. Sedan början av juni 2021 har åtminstone 21 medlemmar av den demokratiska oppositionen, inklusive sex primärvalskandidater i presidentvalet, fackliga ledare och politiska ledare, godtyckligt gripits, anklagade för politiskt fabricerade och oklara brottsliga handlingar, utan några bevis och med tecken på allvarliga överträdelser av processrättsliga skyddsregler, vilket visar på bristen på oberoende i rättsväsendet. Många framträdande opponenter rapporterar om att de utsätts för systematiska trakasserier och lever under ständigt hot, och att polis nästan ständigt finns på plats utanför deras hus eller följer efter dem på gatan, och således hindrar dem från att röra sig fritt.

G. Nicaraguas regering har under de senaste åren antagit alltmer restriktiva lagar, såsom lagen om reglering av utländska agenter, den särskilda lagen mot it-brottslighet, lagen mot hatbrott, lagen om människors rätt till oberoende, suveränitet och självbestämmande för fred samt lagen om ändring av straffprocessordningen, som förlängde undersökningsperioden till 90 dagar i stället för den konstitutionella tidsfristen på 48 timmar. Dessa lagar institutionaliserar förtryck och legaliserar de handlingar som har begåtts i landet sedan de antogs.

H. Oberoende medier fortsätter att trakasseras och kriminaliseras, vilket inskränker rätten till yttrandefrihet och undergräver allmänhetens rätt att verkligen bli informerad. Yttrandefriheten, såväl på som utanför internet, är alltid mycket viktig för alla demokratier, men den är avgörande under en valperiod. Offentliga uttalanden från myndigheterna och regeringsvänliga medier har syftat till att stigmatisera personer som betraktas som dissidenter.

I. Denna oroande utveckling under den nicaraguanska regeringens överinseende visar att regimen går i en alltmer auktoritär riktning genom att inskränka det demokratiska utrymmet, nationell förståelse och internationell medling för en fredlig lösning på konflikten, och genom att tydligt förhindra att fria och rättvisa val hålls den 7 november 2021. EU, andra internationella aktörer och människorättsorganisationer har varnat för att det fanns välgrundad rädsla för att dessa lagar skulle användas specifikt mot personer som höjer sin röst mot repressiva åtgärder.

J. Den tvärvetenskapliga gruppen av oberoende experter från den interamerikanska kommissionen för de mänskliga rättigheterna har redan angett att de metoder som används för att kväsa gatuprotester kan betraktas som brott mot mänskligheten.

K. Nästan inga av de rekommendationer som FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter har utfärdat för Nicaragua har följts, vilket har lett till fortsatt straffrihet och nya kränkningar.

L. Den nicaraguanska nationalförsamlingens reformer av konsumentlagen (lag 842) ålägger banker att öppna konton för släktingar till personer som har blivit föremål för sanktioner från regeringen i USA och andra länder, och som är anklagade för korruption, penningtvätt och brott mot de mänskliga rättigheterna. Familjen Ortega-Murillo anklagas för att ha byggt upp ett affärsimperium inom telekommunikation, energi och andra sektorer.

M. Utvecklingen och konsolideringen av demokratin och rättsstaten samt respekten för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna utgör en integrerad del av EU:s externa politik, däribland associeringsavtalet mellan EU och länderna i Centralamerika från 2012.

1. Europaparlamentet uttrycker sin solidaritet med den nicaraguanska befolkningen och fördömer skarpt alla repressiva handlingar mot demokratiska oppositionspartier och deras medlemmar, journalister och andra personer som jobbar inom medier, studenter, ursprungsfolk, människorättsförsvarare och civilsamhället samt anhöriga till berörda personer, och i synnerhet dödsfallen till följd av detta. Parlamentet efterlyser ett omedelbart stopp för tillgripandet av restriktiva åtgärder, förtrycket och människorättskränkningarna, och begär att den nicaraguanska regeringen ska hållas ansvarig för de allvarliga kränkningar som den har gjort sig skyldig till sedan 2018.

2. Europaparlamentet kräver ett omedelbart och ovillkorligt frigivande av alla godtyckligt frihetsberövade politiska fångar, bland annat de prelimära presidentkandidaterna Cristiana Chamorro, Arturo Cruz, Félix Maradiaga, Juan Sebastián Chamorro, Miguel Mora och Medardo Mairena, de politiska ledarna José Pallais, José Adán Aguerri, Dora María Téllez, Hugo Torres, Víctor Hugo Tinoco, Violeta Granera, Ana Margarita Vijil, Suyén Barahona och Pedro Joaquín Chamorro och andra oppositionsaktivister, människorättsförsvarare och journalister. Parlamentet kräver dessutom att respekten för deras grundläggande rättssäkerhet, mänskliga rättigheter och medborgerliga och politiska rättigheter ska säkerställas. Parlamentet begär att regeringen omedelbart lägger fram bevis för att de fängslade fortfarande lever och bevis på var de befinner sig. Parlamentet påminner om att personer som befinner sig i exil måste ges fullständiga garantier så att de kan återvända till sitt land.

3. Europaparlamentet begär att Nicaraguas regering ska upphäva det belägringstillstånd som faktiskt råder, respektera den nationella polisens roll som en icke-politisk och opartisk styrka utan egna särintressen, avväpna paramilitära styrkor, följa de avtal som har ingåtts med Medborgaralliansen och återupprätta medborgerliga rättigheter. Parlamentet upprepar sin uppmaning till regeringen att låta organisationer i det civila samhället bedriva sin verksamhet i en säker och gynnsam miljö, utan rädsla för repressalier.

4. Europaparlamentet upprepar sin uppmaning till ett återupprättande av den inkluderande dialogen och demokratin som den enda fredliga vägen ut ur den politiska, ekonomiska och sociala krisen i Nicaragua. Parlamentet understryker behovet av att anta reformer på ett inkluderande och transparent sätt. Parlamentet uppmanar EU:s delegation i Nicaragua att fortsätta och intensifiera sitt diplomatiska engagemang för valprocessen och att upprätthålla kontakten med myndigheterna, i syfte att söka en politisk lösning på krisen i Nicaragua.

5. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen de nicaraguanska myndigheterna att omgående ändra vallagen i linje med de internationella parametrar som Amerikanska samarbetsorganisationen (OAS) kräver i sin resolution av den 21 oktober 2020, att utse opartiska personer till de olika valstrukturerna, att återinföra den rättsliga statusen för de politiska partier som fråntagits den, att respektera nicaraguanernas rätt att välja och bli valda samt att garantera en obegränsad närvaro av nationella och internationella valövervakningsorgan, samtidigt som de förbinder sig till politisk samexistens efter valet. Parlamentet betonar att de ändringar som OAS och internationella organisationer har begärt måste genomföras för att valen och den regering som följer ska erkännas av Europaparlamentet, särskilt återupprättandet av de rättigheter och friheter som möjliggör en fri, trovärdig och rättvis valprocess.

6. Europaparlamentet fördömer antagandet och genomförandet av de restriktiva och repressiva lagarna och kräver att de omedelbart upphävs. Parlamentet betonar att dessa lagar strider mot nicaraguanernas rättigheter och friheter enligt Nicaraguas författning, den interamerikanska demokratistadgan och andra internationella fördrag som Nicaragua har undertecknat. Parlamentet motsätter sig att Nicaraguas auktoritära regering missbrukar institutioner och lagar i syfte att kriminalisera organisationer i det civila samhället och politiska motståndare.

7. Europaparlamentet upprepar sin uppmaning till Nicaraguas myndigheter om att tillåta obehindrat tillträde för kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter (OHCHR), den interamerikanska kommissionen för de mänskliga rättigheterna (IACHR) och dess tvärvetenskapliga grupp av oberoende experter (GIEI), den särskilda övervakningsmekanismen för Nicaragua (MESENI), internationella organisationer i det civila samhället och EU:s institutioner, för att säkerställa respekten för de mänskliga rättigheterna i Nicaragua. Parlamentet upprepar sin uppmaning om att statusen som juridisk person omedelbart bör återupprättas för de organisationer som försvarar de mänskliga rättigheterna, såsom Centro Nicaragüense de Derechos Humanos (Cenidh).

8. Europaparlamentet uppmanar Nicaraguas regering att inrätta en oberoende utredningsenhet med deltagande av internationella experter för att övervaka trovärdiga, opartiska och uttömmande utredningar från åklagarmyndighetens sida av påståendena om att högt uppsatta polistjänstemän gjort sig skyldiga till allvarliga människorättskränkningar i samband med ingripandena 2018 och därefter.

9. Europaparlamentet uppmanar Centralamerikanska integrationssystemet (Sica) och dess medlemsstater att spela en aktiv roll för att försvara, skydda och främja demokratin och försvara de mänskliga rättigheterna i Nicaragua, i enlighet med Tegucigalpa-protokollet från 1991 och 1995 års fördrag om demokratisk säkerhet i Centralamerika, där det i artikel 1 anges att demokrati bygger på befintliga regeringar som väljs genom allmänna, fria och hemliga val, och på ovillkorlig respekt för alla mänskliga rättigheter i staterna i den centralamerikanska regionen.

10. Europaparlamentet uppmanar arbetsgruppen för finansiella åtgärder (FATF) att ha den samordning med USA:s kontor för kontroll av utländska tillgångar (US Office of Foreign Assets Control) som krävs för att säkerställa den internationella finansiella säkerheten, i ljuset av den olagliga verksamhet som bedrivs av Ortega-Murillo-regimen och dess samarbetspartner samt deras kommersiella förbindelser och tillgångar i europeiska länder. Parlamentet understryker att Nicaragua har varit svartlistat av FATF sedan oktober 2020.

11. Europaparlamentet uppmanar rådet och medlemsstaterna att snabbt utvidga förteckningen över personer och enheter som är föremål för sanktioner samt att inkludera Nicaraguas president och vice-president och deras inre krets, samtidigt som man är noga med att inte göra något som skadar det nicaraguanska folket. Parlamentet betonar behovet av att upprätthålla och säkerställa att EU:s stöd till organisationer i det civila samhället, människorättsförsvarare och Nicaraguas befolkning, genom bland annat EU:s utvecklingsprogram och humanitära program, når de verkliga mottagarna, och inte regeringen och myndigheterna, för att mildra effekterna av covid-19-pandemin och det pågående regeringsförtrycket och förhindra att denna kris förvandlas till en humanitär kris. Parlamentet påminner om att Nicaragua, mot bakgrund av associeringsavtalet mellan EU och Centralamerika, måste respektera och befästa rättsstatens principer, demokratin och de mänskliga rättigheterna, och upprepar sin begäran om aktivering av associeringsavtalets demokratiklausul, med tanke på de rådande omständigheterna.

12. Europaparlamentet lovordar och stöder de ansträngningar och det positiva arbete som EU:s delegation i Nicaragua gjort i en mycket komplicerad miljö. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att noga övervaka situationen på plats genom sina företrädare och ambassader i Nicaragua, bland annat genom övervakning av rättegångar och genom att besöka kritiker och oppositionsledare som sitter i fängelse eller husarrest.

Torsdagen, 8 juli 2021

13. Europaparlamentet uppmanar EU:s delegation i Nicaragua och medlemsstaterna att, när så är lämpligt, underlätta utfärdandet av nödvisum och tillhandahålla tillfälligt skydd av politiska skäl i medlemsstaterna.

14. Europaparlamentet begär att talmanskonferensen ska sända ut ett undersökningsuppdrag till Nicaragua med deltagande av delegationen för förbindelserna med länderna i Centralamerika för att bedöma människorättssituationen och den politiska situationen.

15. Europaparlamentet upprepar sitt krav från sin resolution av den 14 mars 2019 om att Alessio Casimirri, som alltjämt bor i Managua under den nicaraguanska regeringens beskydd, omedelbart ska utlämnas till Italien, där han ska avtjäna sex slutligt fastställda livstidsstraff för bevisad inblandning i kidnappningen och mordet på den tidigare premiärministern och ledaren för kristdemokraterna Aldo Moro, och för mordet på dennes livvakter den 16 mars 1978 i Rom.

16. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, medlemsstaternas regeringar och parlament, generalsekreteraren för Amerikanska samarbetsorganisationen, parlamentariska församlingen EU–Latinamerika, det centralamerikanska parlamentet, Limagruppen samt Republiken Nicaraguas regering och parlament.